

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- Bu yıl üretimimizin %2,5 düşüşle 19 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %5 artışla 763 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılının ilk 10 ayındaki ithalat ise 7.652 bin tondur (artış %32).
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracımız 5.326 bin ton olup (un 3.309 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, ırmık 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2019 yılının ilk 10 ayında 2.696 bin ton un (geçen yıl 2.776 bin ton), 1.067 bin ton makarna (geçen yıl 986 bin ton) ve 208 bin ton bulgur (geçen yıl 202 bin ton) ihracatı gerçekleştirilmiştir.
- 2018 yılı ekmeçlik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılı 10 aylık ekmeçlik buğday ithalatı ise (geçen yılki 4.278 bin tona karşılık) 6.750 bin tondur (artış %57).
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılı 10 aylık makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 364 bin tona karşılık) 902 bin tondur (artış % 148).
- 2019 yılının ilk 10 ayındaki ekmeçlik ve makarnalık buğday ithalatının tamamına yakını Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeçlik + makarnalık) eski belge kalmadığı tahmin edilmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeçlik Buğday alım fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından ekmeçlik buğday satış fiyatı 20.10.2019'da No.2 sert yerli ve 12,5 protein ithal 1.450 TL/Ton, 13,5 protein 1.475 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- İç piyasa ekmeçlik buğday fiyatları 1.550 – 1.700 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.900 – 2.050 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeçlik buğday fiyatı ton başına ortalama 1.615 -1.655 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası 1.595 – 1.700 TL/Ton, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise ton başına 190 - 220 \$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday fiyatı ise Kanada menşeli 310 – 320 \$/Tondur.

ARPA

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7,6 milyon ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılının ilk 10 ayında (geçen yılki 510 bin tona karşılık) 278 bin ton ithalat yapılmıştır.(%45 düşüş)
- İç piyasada ton başına 1.350-1.400 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.340 – 1.430 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.300 – 1.400 TL/Ton olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 185-190 \$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa alım fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- TMO tarafından arpa satış fiyatı 20.10.2019'da 1.225 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

MISIR

- Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir. Mısır hasatı Çukurova'da tamamlanmış olup Ülkemiz genelindeki oranı ise %90'tir.
- 2018 yılı mısır üretimi 6 milyon ton olup, 2019 yılında da 6 milyon ton civarında üretim olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olması beklenmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı (10 aylık ithalat 2.074 bin Ton), 2019 yılının ilk 10 ayında 3.065 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %43), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındadır.
- İç piyasada ortalama ton başına mısır fiyatı 1.100 – 1.160 TL/Ton arasındadır. Konya ve Polatlı Ticaret Borsalarında Aralık ayında mısır işlem görmemiştir. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 165-170 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 180 - 190 \$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından mısır satış fiyatı 02.11.2019 tarihinde Ocak 2020 için 1.250 TL/Ton olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklime bağlı rekolte kayıplarından dolayı kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş beklenmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 4.250 – 4.750 TL/Ton arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamaktadır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 750 -770 \$/Ton arasındadır.
- Bu yılki üretim miktarlarının nohutta 650 bin Ton (geçen yıl 630 bin Ton), kırmızı mercimekte 310 bin Ton (geçen yıl 310 bin Ton), yeşil mercimekte 40 bin Ton (geçen yıl 43 bin Ton), kurufasulyede 225 bin Ton olması beklenmektedir.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.900-3.200 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.050 TL/Ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 2.850-3.200 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/Ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmaktadır. Bu yıl TMO tarafından 150 bin Ton civarında nohut alınması beklenmektedir. İç piyasa fiyatları 4.700 – 5.00 TL/Ton aralıktadır. Nohut ihracat fiyatı ise 8 mm nohut için 560 - 640 \$/Ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürününü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- Nohut ve yeşil mercimekte az da olsa hasadın devam ettiği İç Anadolu Bölgesinde kararma, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri görülmektedir.
- Son 5 yıllık ortalamaya göre bakliyat tüketimimiz nohutta 400-450 bin Ton, yeşil mercimekte 45 bin Ton, kırmızı mercimekte 350-400 bin Ton, kuru fasulyede ise 250-270 bin Ton seviyesinde gerçekleşmektedir.
- Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

ÇELTİK

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 975 bin ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi ise 2018 yılında 780 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- Ülkemiz genelinde çeltik hasatı tamamlanmak üzeredir.
- 2018 yılında 247 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılının ilk 9 ayında (geçen yılki 233 bin tona karşılık) 186 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmancık çeşidi 80 randımanlı çeltik alım fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL/Ton olarak belirlenmiştir.
- Dünya çeltik üretimi ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik satış fiyatları iç piyasada ton başına 3.300 - 3.400 TL/Ton, pirinç (Osmancık) fiyatı ise 5.700 – 6.000 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin Ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 02 - 06 Aralık 2019 tarihleri arasında canlı dana Karkas iç piyasa fiyatları 30,33 TL/Kg, ABD dana karkas 23,36 TL/Kg, AB dana karkas 23,55 TL/Kg, Kuzu karkas ise 41,05 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 38,58 TL/Kg (-%2,0), kuşbaşı fiyatı 45,57 TL/Kg (% 0,0), Ankara kıyma fiyatı 39,15 TL/Kg (% 7,2), kuşbaşı fiyatı 44,29 TL/Kg (% 6,8)'dir.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin Ton yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2019 Eylül ayı sonu itibari ile yem fiyatları;
 - Etlik piliç yemi 2.040 TL/Ton (Geçen yıla göre % 7)
 - Yumurta yemi 1.660 TL/Ton (Geçen yıla göre % 7)
 - Süt yemi 1.350 TL/Ton (Geçen yıla göre % 5)
 - Besi yemi 1.250 TL/Ton (Geçen yıla göre % 8)
 - Yem hammaddesi olarak yemlik buğday 1.400 - 1.430 TL/Ton, soya 2.250 – 2.350 TL/Ton, soya küspesi 2.250 – 2.300 TL/Ton, buğday kepeği 1.050 – 1.060 TL/Ton'dur.

EKONOMİK VERİLER

- TCMB gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini %14'ten %12'ye düşürdü.(12.12.2019), (24.10.2019'da %16,50'den %14'e düşmüştü).
- Ekim ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre % 0,9 gerilerken, bir önceki yılın aynı ayına göre % 3,8 arttı.
- Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat birim değer endeksi % 2,9, ithalat birim değer endeksi % 6,8 azaldı. Aynı dönemde ihracat miktar endeksi % 2,8, ithalat miktar endeksi % 15,9 arttı.
- Aralık ayı TCMB Beklenti Anketi sonuçlarına göre enflasyon beklentilerinde iyileşme sürüyor. Tüketici enflasyonu beklentisi yıl sonu için % 12,18'den % 11,62'ye gerilerken, yıl sonu GSYH büyüme beklentisi % 0,3'ten % 0,4 seviyesine çıktı.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası(TCMB), politika faiz oranında 200 baz puan indirerek % 12 seviyesine çekti.
- Ekim ayında cari denge, bir önceki yılın aynı ayına göre 1,1 milyar\$ azalarak 1,55 milyar\$ fazla verdi. Böylece, 12 aylık cari fazla Ekim'de 4,3 milyar\$ seviyesine geriledi.
- ABD Merkez Bankası(Fed), fonlama faizini değiştirmeyerek %1,50 - %1,75 aralığında bıraktı.
- ABD'de Kasım ayında tüketici fiyatları, bir önceki aya göre %0,3 ile beklentilerin biraz üzerinde artış gösterdi.
- ABD'de Kasım ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre %0,2 artış ile beklentileri karşılamadı.
- Çin'de Kasım ayında Tüketici Fiyat Endeksi(TÜFE), bir önceki yılın aynı ayına göre %4,5 arttı.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB), politika faizini %0, mevduat faizini ise-% 0,5 düzeyinde tutarak para politikasında değişiklik yapmadı.
- İngiltere ekonomisi Ekim ayında beklentilerin tersine aylık bazda büyüme göstermedi. İngiltere ekonomisinde 2019 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre büyüme görülmedi.
- İngiltere'de Ekim ayında imalat üretimi bir önceki aya göre % 0,2 arttı.
- İngiltere'de gerçekleştirilen genel seçimde Başbakan Johnson liderliğindeki Muhafazakar Parti tek başına iktidara geldi. Bu sonuca göre Johnson, AB'yle yaptığı Brexit anlaşmasını başka bir partinin desteğini almadan Avam Kamarasında geçirebilecek.
- Japonya ekonomisi, beklentileri aşarak 2019 yılının 3. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre % 0,4 büyüdü.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1.makarna ihracatında 1,2 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (10.12 - 16.12 2019)

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 4.639.096 Kg, işlem hacmi tutarı 7.528.414,66 TL, işlem adedi 258, en düşük fiyat Kg başına 1.310 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,800 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 413.060 Kg, işlem hacmi tutarı 583.969,48 TL, işlem adedi 31, en düşük fiyat Kg başına 1.250 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,436 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 115.840 Kg, işlem hacmi tutarı 180.858,56 TL, işlem adedi 8, en düşük fiyat Kg başına 1.450 TL, Kg başına en yüksek fiyat 1,861 TL'dir.

KAYNAK :
TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni
Polatlı Ticaret Borsası Verileri
İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni